

Stjärnhimlens Tio-i-topp 2014

10. Månen och Messier

Månen ockulterar stjärnhopen M67 i Kräftan (Cancer) den **13 februari kl 18.45–20.40** (månfas 98%), **13 mars kl 03.40–04.30** (månfas 88%), **20 september kl 03.45–05.20** (månfas 15%) och **11 december kl 03.50–05.00** (månfas 80%). Dessutom ockulterar månen stjärnhopen M25 i Skytten (Sagittarius) den **1 oktober kl 19.50–21.20** (månfas 49%).

9. Månen och Hyaderna

Månens bana går in bland stjärnorna i Oxens hop Hyaderna. Aldebaran-ockultationerna börjar tyvärr inte förrän nästa år. 2014 års besök: **7 mars** från skymningen–c:a 23, **14–15 september** från uppgången 21.40–c:a 01, **12 oktober** startar i gryningen, **8 november** från uppgången 17.07–c:a 20, **5–6 december** c:a 23.30–06.30.

8. Venus visar sig, för fasen!

Den **11 januari** stod Venus i undre konjunktion (hitom solen). Därefter syns den som morgonstjärna i sydost. Den första tiden är planeten relativt nära jorden och teoretiskt kan man till och med se Venus som en skära för blotta ögat. Annars är skäran lätt att se i vanlig kikare. Skynda på – Venus avlägsnar sig och planeten "krymper". Månen är nära Venus på morgnarna den **29 januari**, **26 februari** och **27 mars**.

7. Stjärnorna faller

Om vi har tur kan vi få se meteorer komma från stjärnbilden Giraffen natten mellan **23 och 24 maj**. Det är kometgrus som 209P/LINEAR lämnat efter sig (kometen passerar 0,055 AE från jorden 23 maj). Eventuellt kan det bli en meteorstorm när vi tyvärr har dagsljus den 24 maj kl 09–10. Annars är årets bästa meteorskurar: Orioniderna **21–24 oktober** (ZHR 25), Leoniderna **18 november** (ZHR 20?) och Ursiderna **22–23 december** (ZHR 10?). Halvbra obs-förhållanden (månen stör en del) har Lyriderna **22 april** (ZHR 10) och Geminiderna **14 december** (ZHR 120).

6. Röd opposition

Den röda planeten Mars är äntligen väl synlig igen. Den når opposition den **8 april** i Jungfrun (Virgo) och har då magnituden $-1,5$. Närmaste avståndet till oss är den **14 april** då Mars skenbara diameter mäter 15,2 bågsekunder.

5. Triangeldrama

Mars, stjärnan Spica i Jungfrun och månen ställer upp sig i spännande formationer på himlen. Titta speciellt den **20 februari kl 00**, **18 mars kl 23**, **14 april kl 22** och **5 jul kl 23.30**. Vid det sista tillfället står trion nära horisonten.

4. Vid Jupiters månar!

Jätteplanet Jupiter har ett gynnsamt år – den rör sig i stjärnbilderna Tvillingarna (Gemini), Kräftan (Cancer) och Lejonet (Leo). Oppositionen nåddes redan den 5 januari. I höst blir det än mer spännande att observera Jupiter då planetens månar börjar att förmörka och ockultera varandra!

3. Elementärt, min käre Watson!

Det gick inte så bra för kometen ISON. Bättre blev det med kometen Lovejoy som syns bra även i början av 2014. Den ljusaste kometen för året blir annars **C/2012 K1 (PanSTARRS)** som kan ses i teleskop under våren och kanske för blotta ögat senare i sommar. Annars är jag mest nyfiken på kometen

17P/Holmes, som överraskade stort när den kom i vår närhet förra gången 2007. Kommer den åter att få ett utbrott i år? Perihelium inträffar 27 mars och tiden som motsvarar förra utbrottet är början av september. Andra komethändelser: **Rosetta och Philae** kommer

fram till **67P/Churyumov-Gerasimenko** i augusti, **C/2013 A1 (Siding Spring)** passerar endast 138.000 kilometer från Mars den 19 oktober.

2. Duo i det mindre formatet

Dvärgplanet **Ceres** och asteroiden **Vesta** befinner sig inom 5° från varandra mellan den 5 januari och 1 september, och inom $2,5^\circ$ från varandra från 29 mars fram till 5 augusti (bortsett från 28 april–13 maj då avståndet är $2,6^\circ$). Minsta avståndet (endast 10 bågminuter) nås den 5–6 juli, men då är duon svår att observera. Ceres och Vesta kan lätt ses i kikare i Jungfrun (Virgo) ända fram till sommaren.

1. Duo i det större formatet

Venus och Jupiter har en tät konjunktion med varandra på morgonen den **18 augusti**, avståndet är bara 12 bågminuter – det minsta mellan planeterna på över 14 år. Konjunktionen sker strax intill stjärnhopen Praesepe/Bikupan M44, men den kan vara svår att se på den ljusa morgonhimlen. På morgonen den **23 augusti** får Venus och Jupiter besök av månskäran – som då tvillingparet Castor och Pollux pekar rakt emot. En underbart vacker syn!

